

‘Stiekem wilde ik vooral zelf schrijven’

Een mysterieus verhaal met kronkelende verhaallijnen, onheilspellende vondsten van ritueel begraven lichamen en dat allemaal in een afbrokkelende grensstad die alle kleur uit het leven van zijn bewoners zuigt. Nee, *De grijzen*, de eerste roman van **Vincent Merjenberg**, is geen typisch debuut. De schrijver vertelt ons hoe hij in zijn tuinhuisje in Amsterdam-West zo'n spannend en met vlagen surrealistisch verhaal op papier zette.

Door Ricardo Jupijn

Debutanten staan het dichtst bij de grote groep aspirant-schrijvers. Ze hebben net de stap gemaakt en worden gepubliceerd. Wat is het verhaal achter hun debuut? Waar hebben ze mee geworsteld? Wat voor tips hebben ze?

Ik belandde in de literatuur via mijn studie Nederlands en een stage bij uitgeverij Atlas Contact. Later kon ik daar aan de slag als publiciteitsmedewerker en begeleidde ik allerlei auteurs uit binnen- en buitenland. Dat was een drukke, dynamische en erg leuke tijd, alleen wilde ik na een jaar of acht wel eens iets anders. Stiekem wilde ik vooral zelf schrijven, dat durfde ik alleen nog niet uit te spreken tegen mezelf. Behalve wat pedante dingen in mijn studententijd had ik ook nog nooit iets serieus geschreven. Plus: ik had geen idee hoe ik dat praktisch en financieel moest regelen. Maar ik wilde schrijven. Ik wilde een boek schrijven.'

Hangen en wurgen

'Het voordeel van het werken met zoveel auteurs, was in ieder geval dat ik niet zoveel hoefde te verwachten van het romantische schrijversbeeld. Al vrij snel had ik door dat de meesten er met hangen en wurgen een tekst uitpersen en dat het vooral een kwestie is van blijven zitten. Ondertussen had ik wat geld gespaard, afspraken met mijn vrouw gemaakt over hoe we het zouden doen en gaf ik mezelf een jaar de tijd. Dus ja: daar zat ik dan, op mijn eerste maandagochtend... Als eerste wilde ik een aantal ideetjes uitwerken in korte verhalen. Zelf houd ik erg van Zuid-Amerikaanse literatuur en dan met name van de magisch-realistische schrijvers. Dat type schrijven vind ik zelf het interessantst, om de grenzen op te zoeken. Het kan zo vreemd zijn als je wil, daar hou ik van. Net als abstracte schilderijen, daar kun je van alles in zien en je kunt ze op allerlei manieren interpreteren. Gelukkig werd een aantal verhalen in literaire tijdschriften geplaatst en begon het te rollen toen ze die voorbij zagen komen bij Atlas Contact. Een redacteur daar stimuleerde mij om meer te schrijven en contact te

houden. Zo begon het hele proces ineens langer dan een jaar te duren.'

'Inhoudelijk heb ik mijn redacteur Sander Blom de eerste twee jaar eigenlijk niets gestuurd, maar we spraken wel af als ik vastliep. Al zo vaak heeft hij zo'n hoopje ellende voor zich gehad. Allerlei beginnende schrijvers die zich afvragen waarom ze in hemelsnaam aan een boek zijn begonnen. Het was een stukje begrip en ergens was het fijn als hij vertelde over de eerste stappen van latere Librisprijs-winnaars. Die gevoelens horen er kennelijk bij. Maar de grootste hulp kwam op een moment waarop ik vastzat in het plot en hij zei: "Daar moet je mee ophouden. Nu moet je gewoon gaan tikken, je handen bewegen en veel tekst schrijven." Dat was een doorbraak. Ik typ namelijk vaak pas als ik een goede zin in mijn hoofd heb en precies weet hoe de verhaallijnen lopen. Dat schiet alleen voor geen meter op. Het verhaal neemt je vanzelf bij de hand als je simpelweg door blijft schrijven. Natuurlijk heb je schrijvers die alles kunnen met een toetsenbord, maar zo eentje ben ik niet. Als ik het die kant op wil hebben, dan gaat het altijd de andere kant op. Inmiddels begin ik een beetje aan het idee te wennen dat het allemaal aanrommelen blijft.'

Blijven zitten

'Waar ik vooral blij van word, is het gevoel dat ik de komende jaren weer lekker met een nieuw boek bezig ben. Ik verlies alleen veel tijd aan het nadenken over waarom ik de dingen doe zoals ik ze doe. Waarom wil ik het eigenlijk maken, wie zit er op dit boek te wachten en is het überhaupt niet veel te decadent om hier te zitten schrijven? Het zijn legitieme vragen, maar het heeft niet zoveel nut om daarover na te denken. Of dat nu makkelijker gaat na het debuten? Nee, helemaal niet. Al

'Mijn absolute schrijftip? Spreek een aantal uren met jezelf af en blijf zitten.'

weet ik nu in ieder geval dat ik het kan. Dat heb ik wel geleerd, om meer lef te hebben en niet zo voorzichtig te zijn. En dat speelt zich dan allemaal af in een huisje dat ik hier in de tuin heb gebouwd. Dat werkt uitstekend: 's ochtends verdwijn ik daarin en een paar uur later kom ik er weer uit. Er staat een zakelijk bureau met een printer, dat is genoeg. Zo houd ik het huiselijke gescheiden van het schrijven en daarmee allerlei afleidingen. Dat is altijd de vraag: hoe blijf ik zitten? De regels die ik voor mijzelf heb opgesteld zijn vrij simpel: iedere doordeweekse ochtend minimaal vier uur werken. Dat klinkt misschien weinig. Hoe moeilijk kan het zijn? Maar nog steeds lukt het mij niet altijd. Zeker als ik niet helemaal weet wat ik wil, dan vind ik het lastig. Mijn absolute schrijftip? Spreek een aantal uren met jezelf af en blijf zitten. Wat je absoluut niet moet doen? Tja. Weglopen.' ■

Vincent Merjenberg (1983) studeerde Nederlands in Groningen en werkte als publiciteitsmedewerker bij Atlas Contact. Dezelfde uitgeverij waar in april 2021 zijn debuutroman *De grijzen* verscheen. Een verhaal over het kwaad en de dingen waartoe de mens onder bepaalde omstandigheden in staat is.